

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

3. Aprilis. Malus, etiamsi regnet, servus est tot Dominorum, quot vitiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

rare, ut vindicet ejus Justitia tua scelera. Si in Deum verecundia cadere posset: nullius rei sic eum porneret, nisi quod tam honorificum, & abominabile monstrum, qualis est homo peccati letiferi reus, conservet in mundo, unde plus meretur, quam locum tartari: meretur esse extra omnem naturam, ne dehonestet illam, qui dedecoravit decus ejus, occidit quantum in eo fuit, Patrem ejus: abstulit coronam creaturarum de capite ejus: contemnendo Auctorem, singulas creaturas dehonora- vit: ideò debet esse scopus odii omnium, qui peccando confudit omnia. Fuit enim dedecus naturæ, injuria Gratiæ, iniuria Divinæ voluntatis. Aspicias hic tui imaginem, qui est omnium turpitudinum, ac monstrorum complexio. An adhuc tibi non displicent mala tua? festina, sed non lentè, declinare mala, quia periculum, ne eam exitium est in mora. Subscribit mihi dicenti Poëta, dum ita scribit:

Prorsus, & absque mora, mala declinare labora.

3. DIES APRILIS.

Malus, etiamsi regnet, servus est tot Dominorum, quot vitiorum. *S. Augustinus de Civit. lib. 4. cap. 3.*

Vitia vitanda, quia inducunt servitorem. I. **C**Uicunque exosa est servitus, ut eam evadat, sit vitiorum Dominus. Propone tibi compedes, manicas, vincula, remiges, & quidquid arctiori servitutis jugo ingennum

Aprilis.

Tessera.

251

num potest addicere, nihil invenies tetrius, nihil servilius, & humilius, quàm hominem vitiis ancillan-
lantem. Porro quidquid servilis conditio patitur, ad
triplex referri potest caput malorum, Primùm, servus
non facit, quæ vellet. Secundo, quæ nollet, facit, &
patitur. Tertiò, tam diu, & tanta patitur ab eo Do-
mino, cui se non à natura, sed à fortuna subjectum
videt. Hæc singula patitur vitiorum servus. Primùm
enim non facit bonum, quod sæpe à Conscientia
monetur facere: & quò, antequam vitio est obsecu-
tus, conscientia erat religiosior, eò post stimulus est
acrior, vermis mordacior, status animi calamitosior,
cum hinc ad bonum trahitur, inde retrahitur. Hoc
porro cruciatu caret quivis alius servus, qui licet pro
arbitrio suo, non omne quod vellet, agat, potest ta-
men si velit, semper benè agere, semper Deum dilige-
re, semper propter ipsum pati, quod est bonorum
omnium optimum.

II. Deinde servus vitiorum, quàm multa præ aliis
servis, quæ nollet, patitur! Quanti metus, quanti an-
gore, quanti stimuli, quantæ angustia, vel ab o-
mni generatim vitio, vel particulatim à singulis, qui-
bus singillatim annexæ sunt suæ pungentes spinæ,
suæ mordaces curæ, suæ subsequentes furia. His,
qui famulantur, meritò appellaveris servos servo-
rum: Dicitur servum servorum Dei, est prima, in Ec-
clesiastica Hierarchia gloria, at esse servum servo-
rum dæmonis, est ultima ignominia. Ipsi enim
sunt servi servorum. Ipsi servi, quibus servi-
unt alii, qui serviunt. Singuli amatores extero-
rum binos Dominos habent, qui singuli sunt servi:
unus Dominus internus, alter externus. Irratio-
nalis

nalis

nalis, brutusque appetitus, cum adversus rationem insurgit, captivam illam facit: seque captivum simul eum illa tradit his externis heris, mancipiisque fortunæ. Quin & hæc potens Domina impotenti libidini servit. Ad quod propudiosum magis est, illud nostrum multiplex servitium liberum, aut liberum est nobis. Improborum herorum iussa servi etiam improbi invitè exequuntur, nos libentes exequimur ea, quæ improbus appetitus cum damno nostro imperat, & post externa fugientia impellit.

III. Denique non tantum ut plurimum, unum tantum servit Domino, qui alteri servit, sed vel non servit omni loco, vel non omni tempore, vel solis tantum hominibus: à quorum statu non multum distare potest, cum sit ipse homo. Sed peccator, ut ostendi, tot servit Dominis, quot vitiis: ubique, & semper suæ servit libidini: vel si non semper, hinc gravius dolet. Quinam verò sunt Domini, quibus servit, quàm abjecti, quàm viles: quàm longe ab hominibus Christiani dignitate remoti, nempe appetitus naturales, qui animum impetunt, quibus se belluis similem reddit, quibus se dæmoni subjicit, qui se infra peccatū, quo nihil detestabilius, se tamen infra, ponit, qui peccato servit, quia Domino servus est interior. Potestne cælum intueri parem servitutem, qua carni subjicitur spiritus, ratio concupiscentiæ: Deus mundo, Christus Dæmoni, & Æternitas momento? Hinc accedit, quod eò servitus est durior, quia liberior. Ideò enim suum sibi servum ligat strictius, & torquet sævius. Nam si postea peccatū intolerabilem quam serviebat servitutem, sic se ab ea velit eximere, mirum quantum ex seipso crucietur. Tunc enim volens

& nolet: tunc placebit vitium, & displicebit, tunc ita fiet amara jucunditas, ut quia jucunditas est, semper ametur, quia verò amara est, sic semper amari doleat. Qua sibi oppositi, & contradicentis animi repugnantia, quid amariùs, quid crudeliùs? si nemo suffragio ipsius Veritatis potest duobus Dominis servire, quomodo poterit sexcentis, & pluribus? Accipe pensum meum:

Deficit ambobus, qui vult servire duobus.

4. DIES APRILIS.

Nihil magis consiliis tam inimicum est, quam celeritas. *Livius l. 31.*

Vitia contra prudentiam: primum, est celeritas.

I. Recensurus, cathalogum vitiorum, ordior ab illis, quæ mores spectant: hæc inter primùm est, quod adversatur primæ inter Morales Virtuti Prudentiæ, videlicet Imprudentia; cujus ut pessimi ovi, pessimus est pullus, Præcipitatio, quæ opponitur rectæ consultationi: De salutis, hoc est, summo quod tractas negotio de libera cum otio. Qui præceptus est, is nec finem, quæ par est tranquillitate animi, constituit; nec media ad finem suis, ut decet, momenti librat: hinc nec unquam à metu est liber. Nam inconsulto quodam impetu abreptus, universum reliquum progressum, incondito tumultu, ac tenebris, seraque tandem pœnitentia, & malo exitu complet. Scelera impetu, bona consilia morâ valescunt. Hinc melior est consultatarditas, quàm inconsulta temeritas. Præcipitando destitue

destitue